

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani ter opremljeni s
štampljko dot. organizacije.

Člani strokovnih organizacij,
priključeni Strokovni komi-
siji za Slovenijo, dobivajo
list brezplačno.

Rokopisi se ne vračajo.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, poštni predal 290.

Čekovni račun št. 13.562.
Telefon interurban št. 3478.

Na nova pota

Luči! Čim več luči!

To je naš klic, ki še nikdar ni bil tako aktualen, nujen, kakor je sedaj.

Luč naše zavesti, naših besed, naših dejanj, je moč, ki ne dopusti, da bi zatemnela in bila zastrta naša Resnica. Resnica, ki razbija mrak in temno atmosfero krivic. Pota delavske borbe, v katerih se z zgodovinsko nujnostjo lomi življenje delavskega razreda moramo osvetiti čim jasneje.

Buržoazni tisk poskuša z vso silo vplivati na delavstvo in ga kreniti s prave zgodovinske poti na stranpoti. Vstajajo, kakor meteori, razni tedniki in štirinajstnevnik z bombastičnimi imeni: »Pohod«, »Borba«, »Pobeda«, »Prelomi« in kdo bi naštel vsa imena. V svojih kolonah pišejo mogočne besede proti korupciji in korupcionistom, proti kapitalistom, proti raznim mogočnim klikam, proti takozvanemu lažinacionalizmu in grme za odpravo brezposelnosti, na socialne zakone, da se človeku, ko to čita in ne pomisli, kdo to piše, stiskajo pesti v strašni jezi, da je pripravljen planiti in zrevolucionirati vse. Človek, ki ne misli, požira s slastjo in pohoto vse te revolucionarne superlative, vse tisto grmenje mu je kakor grmenje bližajoče se revolucije, ki jo kličejo »Pohod«, »Borba«, »Pobeda« i. t. d. in samo čaka, da ga pokličejo, da tudi on plane z njimi.

Ali — grmenje ostane pri grmenju, še bliska ni videti, kaj šele strele. Zakaj, tisti, na katere čaka, da planejo in da jim bo sledil, sede lepo toplo pri obloženi mizi in štejejo kovanice za zaslužen delo. Zakaj kapitalizem-fašizem je dobro instaliral svoj strelovod, po katerem odvaža strelo, visokonapetost električne energije brez nevarnosti eksplozije.

Tisti, ki te mogočne besede, stavke in odstavke čita in ne misli, kdo jih piše in kdo je tisti, ki zalaga tisto pisanje, pristopa z zanosom v te »bojeve«, »revolucionarne« vrste in zagrenjeno trdi:

»Zakaj pa ti delajo? Zakaj ti tako pišejo? Zakaj tega ne piše in tako ne piše »Delavec«, »Delavska Politika«? In ker neče čitati na ta vprašanja odgovora, ki je zapisan pri tem ali onem praznem prostoru med stavkom, da vse tisto ni tako, kar in kakor piše meščansko, buržoazno časopisje, ki je kakor nekaj opij in morfij, ki v omamnih sanjah prikazuje velike dogodke, lepše dni, a ostaja le samo pri sanjah, a ko se človek vzbudi, čuti še večjo pobitost. V delavskem časopisju ima bojeviti, obtožujoč, obsojajoč članek drugačno moč in veljavo, kakor v meščanskem.

Množice, ki jih je politično odgojil meščanski tisk, so izgubljene. One so v resnici postale samemu sebi

vrag, in so zoper samega sebe in zoper vse. To se vidi v fašizmu v Italiji, še bolj pa v hitlerizmu v Nemčiji. Mogočne, revolucionarne besede je govoril Hitler in njegovi in časopisje je pisalo mogočne besede. A ko so se množice strnile okrog njegovega, verujoče, da je njih rešitelj, sodeče ga po ovčji obleki, a ne po koži in kosteh, ter mu dale oblast, je padel po njih najpreje, zavijtel rezek bič in jih biča.

Isto poskušajo posnemovalci Hitlerja v Jugoslaviji in drugod.

Zato je naš klic: LUČI! LUČI, MNOGO LUČI! nujen in potreben kakor kos kruha.

Za delavski razred je veljaven samo eden kompas, ena luč, in to je njegov tisk. Prežeta z razredno-borbeno miselnostjo, v socialističnem smislu, je delavski časopis kakor reflektor, ki ostro osvetljuje vse pojave in dogodke v človeški družbi. Neizbrisljivo nasprotje v moralnih in materialnih interesih med kapitalističnim in delavskim razredom se pokaže in izraža v vsaki tiskani vrsti, ki je zapisana v delavskem časopisju.

Mi imamo »Delavca« kot strokovni časopis. Imamo »Delavsko Politiko« kot političen časopis. To je luč, ki bi jo moral imeti vsak delavec in delavka, da bi mu svetila v vsakdanji borbi za svoje pravice in mu kazala iz kaosa današnje družbe.

Imamo revijo »Svoboda«, ki razjasnjuje vso temo, ki kakor učitelj in prijatelj pripoveduje in kaže, kako treba narediti korak, da ne bo bolela noga. Imamo »Cankarjevo družbo«, ki poda s svojimi knjigami delavstvu pouk in razvedrilo in ga vodi po potih, ki so proletariatu zgodovinsko začetni.

Več luči, mnogo luči!

Ta naš klic naj ob vstopu v Novo leto sliši vsak, naj ga preda dalje, naj ga ponavlja tam tako dolgo, da bi zasvetila luč, da bo tisti, ki še ne čita delavskih listov in knjig, naročil in čital »Delavsko Politiko« »Svobodo« in knjige »Cankarjeve družbe«.

In če bomo vsi vse te naše liste in knjige imeli in jih čitali — brez žrtve ni zmage — za nje žrtvovali vsaj naračnino, potem bodo naše organizacije silen steber, močna skupnost, v kateri ne bo besed »naš« in »vaš«, »moj« in »tvoj«, »mi« in »vi«, nego samo eden, edini, veliki, nezlomljivi MI.

Da se to zgodi, naj postanejo besede, tukaj napisane, meso, naj ne bo človeka med nami, ki bi ne bil letos, ko štejemo 1934 naročen na »Delavsko Politiko«, »Svobodo« in na knjige Cankarjeve družbe.

Vstanimo in prižgimo luč pri sebi in povsod, kjer še ne gori.

—g—

Dimitrov: Obtožujem*)

Šumeča Marica je popila mnogo krvi borcev za svobodo. Zadnja desetletja preteklega stoletja in dva desetletja tega stoletja so prepojena z borbo proti tuji vladavini na Balkanu. In to vse, dokler se svetovni bratomorni boj ni končal s porazom za Bolgarijo.

Neverjetno zanimanje za politiko je v tej kmečki državi. Poleg močnega narodnega čustva se je v tej državi zgodaj formirala socialdemokratska stranka. Njen ustanovitelj, stari, a še vedno sveži Sakazov živi in še danes tudi aktivno sodeluje v političnem življenju. Sakazov je politik iz črpnih pojmov, učen samouk, politik starega tipa z visokim nivojem kulture. Ta Sakazov je pred 30 leti imel neugnanega dijaka, tipografa, Džordža Dimitrova. Principal tiskarne, v kateri se je Dimitrov izučil tiskarstva, je 1918 leta postal predsednik vlade v Bolgariji.

Dimitrov je šel po poti, po kateri so v predvojni dobi šli vsi strokovni delavci, horizont, katerih se je raztezal mnogo dalje od ozkega kroga svojih tovarišev. Postal je duhovni vodja socialistov, ki so se borili za svoje razredne pravice. Do vojne je bil tajnik svoje strokovne organizacije. Nato je sledilo šest let vojne. Prva in druga balkanska vojna in nato svetovna vojna. Svetovna vojna je pahnila Bolgarijo v strašno bedo. Neposredna bližina Rusije je indirektni vzrok, da je dobil komunizem tako hitro ugodna tla. Zemljoradniki in srednjaki so pili, kakor žejni, Le-

ninov nauk. Stotisoče emigrantov v Sofiji je samo oviralo že drugače težko in zadušljivo politično atmosfero. Država in ves narod je živel v revolucionarnem vrenju.

Dimitrov: Obtožujem ...

Eden iz voditeljev punta je bil tudi Dimitrov, ki je že v začetku prestopil h komunistom. Berlinski sodniki so mu to zapisali v greh, a niso mu dopustili, da bi ta Bolgar pojasnil, v kakšnem stanju je živel bolgarski narod. Ker izpraševanje o bolgarskih tedanjih razmerah v Bolgariji bi bilo bolj zanimivo nego poskus državnega tožilca, da to izpraševanje pokrene na ljubavne doživljaje Dimitrova. Da je Dimitrov moški, to je Dimitrov dokazal pred narodi vseh petih kontinentov. Kakor z zausnico je odsekal radovednost državnega tožilca in mu zaprl usta:

»Prosim gospoda državnega tožilca, da si enkrat za vselej zapomni, da nisem ne homoseksualec, ne impotent.« Sodniki moralisti so se zgraževali in vznemirjali. Ta neugnanelec jih je zadel v najbolj občutljivo mesto.

Iz življenja v Bolgariji je odnesel samo kazni:

15 let ječe radi pripravljanja in delovanja za punte, 20 let ječe radi vodstva puntarjev.

Poleg tega pa zgubo državljan-skih pravic v Bolgariji.

Razume se, da Dimitrov ni bil razporejen, da svoje kosti pusti v ječah v Bolgariji, pa je zato emigriral. Prepotoval je mnogo držav kot pisatelj. Bil je v Rusiji. Svobodo so mu vzeli nemški ženjalni policaji in advokati, katerim je samo še Dimitrov manjkalo, da na njem dokažejo marksista zverčloveka in zloben

hudičev duh.« On naj bi bil primer »slovanske okorele pokvarjenosti«.

In tu, na razpravi, pred sodiščem se je začela nepričakovana igra. Nekak bolgarski emigrant, siromak, brez vpliva, iz domovine pregnan, komaj za silo po nemški govoreč, po dolgih mesecih, ki jih je preživel v okovih, prihaja pred nemško sodišče. A v sodni dvorani se napram bledemu človeku postavlja okrutna diktatura, ki je svet dosedaj še ni videl in poznal. Obtoženi Dimitrov je razpolagal samo s svojo voljo in s svojim duhom; in samo to mu je dajalo moč in vlivalo neupogljivo prepričanje v njegov svetovni nazor.

Pojavil se je večer čudež:

Zmaga duha nad sirovo silo.

»Ven z njim,« kriči minister in sodniki, ali ne morejo rešiti ne sebe, ne obravnave. V času, krajšem nego tri minute, je izrekel Dimitrov zgodovinsko obsodbo in to z dostojanstvom, kateri ni mogoče nasprotovati. Vzbesnel in napihnjen od jeze, z najgršimi besedami je stal pred njim pruski ministrski predsednik, ali človeka s socialistično naobrazenostjo ni niti za trenotek zapustila hladnokrvnost in kulturno dostojanstvo. Kakor najostrejša bodala so letela vprašanja duhovitega zmagovalca na podivjanega arijca:

»Ali se me mar bojite, gospod minister?«

Ta izrek je za Göringa in njegovo tolpo znak začetka konca. Oni še tega sicer ne vedo in v to ne verjamejo, ali tako je!

Najvišje sodišče v Nemčiji neprestano poskuša, da se z izključevanjem razprava osvobodi z duhom močnejšega obtoženca. Ali vsaka nova disciplinska kazen samo povečava ugled Dimitrova v očeh sveta in med samimi Nemci. Dimitrov se zaveda

*) Original tega članka je bil objavljen v pariškem »Socialdemokratu«, preveden na srbohrvaški in objavljen v »Snagu« v Beogradu. Objavljamo ga tudi mi. Klišee je od revije »Snaga«.

svojih besed v vsakem trenutku. Ve, da mu je usoda neizbežna: če uide rablju, mu bo končala življenje roka podkupljenca. S tem je Dimitrov povezal vse svoje nasprotnike in nasilneže in radi tega je govoril na razpravah:

»Jaz sem v tem procesu upnik, a ne dolжник.«

Bil je tožitelj, a ne obtoženec, in to so čutili vsi Nemci.

Dimitrov je komunist. Mi nismo to, ali dolžni smo ceniti ponos in veljavo tistih, ki so neustrašeno stali na strani resnice in kateri so pravilno razumeli nalogo in ulogo v kateri se nahajajo. On dobro ve, da mu je

potrebno storiti samo eno: upreti se fašistični pošasti brez ozira na usodo njegove osebe. Brez dvoma je, da bo osebnost in zgodovinska uloga Dimitrova preživela naš vek, da bo stal vedno svetel in silen v zgodovini človeštva. S tem procesom je ustvaril zgodovino, katere posledice so dalekosežne.

Nemški mogočnejši nestrpnost čakajo dan, ko se bodo mogli maščevati nad Dimitrovom. V svoji zaslepljenosti verujejo, da bodo tako likvidirali sovražnika in obvladali svetovno tragedijo.

Ta pogrška jih bo fizično uničila, kakor jih je Dimitrov duhovno pogazil.

Še vedno za »Delavsko Politiko«!

Organizacijski blagajniki po obračunih, javite svoja imena »Delavski Politiki« v Ljubljano ali v Maribor. Skupno s članarino za organizacijo boste tedensko ali mesečno pobrali od naročnikov po tovarnah tudi naročnino za »Delavsko Politiko«.

To bo najuspešnejše delo pri akciji za tisk. Blagajnik organizacije je tisti človek, ki igra glavno vlogo pri vzdrževanju organizacije in tedaj tudi pri listu.

V tovarnah v Dravski banovini

je že danes toliko naročnikov »Delavske Politike«, da če bodo blagajniki pobrali od vseh naročnino mesečno sproti, je njen podvig in naš uspeh dvakrat zajamčen. Tam, kjer imate pregled čez naročnike že sedaj, začnite kar z delom.

Denar nakazujte po poštni položnici na št. 14.335. Na zadnji strani pa napišite imena naročnikov. Stroške si kar odtegnite.

Pokažite, da ste nositelji tega dela, zato pridno na delo!

Ako hočete biti nacionalni — bodite tudi socialni!

Danes, ko se tolikokrat povdarja beseda »nacionalen«, posebno med našo rudarsko inteligenco, je prav na mestu, da se s tem vprašanjem nekoliko bolje pobavimo.

Res je, da narod, ki nima svoje narodne zavesti, tudi nima bodočnosti. V tem smo si menda edini vsi, ki imamo čut in spoštovanje do svojega materinega jezika. Zato nas je zelo bolelo, če se je naše slovenske delavce v preteklosti od strani tujerodnega uradništva in pazništva radi tega preziralo.

No, sedaj pa, ko so tisti časi minili, ko smo dočakali, da vsaj v rudarski stroki prevladuje naše slovensko uradništvo, smo si mislili, da je tudi za naše delavstvo nastopila nova boljša doba. Ali žal, varali smo se. Kapital je ostal isti kot je bil, to se pravi: nemški, angleški, francoski i. t. d., kateremu služi sedaj naše slovensko uradništvo prav tako zvesto kakor prej nemško.

ZA DELAVCA SE TOREJ NI NIČ DRUGEGA SPREMEMILO KAKOR TO, DA GA JE PREJ NEMŠKI URADNIK PO NEMŠKO PRIGANJAL IN SEDAJ GA SLOVENSKI PRIGANJA, KAR SE BOLJ BOLI. Bič se torej ni spremenil, pač pa roke, ki ga držijo in vihtijo.

Ker pa vidimo, da se ravno z nacionalne strani v časopisju in besedah tako rado povdarja socialna pravičnost, potem bi želeli da bi v interesu našega narodnega delavstva moralo imeti naše uradništvo v praktičnem primeru več socialnega čuvstva do svojih sorojakov, kakor ga pa danes nekateri imajo. Zakaj, ne zdi se nam pravično, če ta ali oni inženjer preganja delavca zato, ker si upa izpovedati javno svoje prepričanje. Ne smatramo da je to potrebno, če zopet kak drug inženjer polaga več pažnje na svojo čast, kakor pa na varnost delavca. In zopet drugi dajejo delavstvu izjave v podpis, s katerimi se kršijo njih pravice.

To smo smatrali za potrebno, da javno povemo. Ne sicer z namenom, da koža žalimo, temveč zgolj z željo, da bodo dotični, ki se bodo čutili prizadeti, spoznali, da so na nepravilni poti, če mislijo, da se s službo mednarodnemu kapitalu in ob enem s povdarjanjem nacionalnih gesel, rešujejo tudi socialni problemi človeštva.

TU, NARODNI SOCIJALISTI, ZAGRABITE! TU UVELJAVITE NACELO SOCIJALNE PRAVIČNOSTI DA NE BOSTE SAMO BESEDE NEGO TUDI DEJANJA.

Napisano s škarjami

V Ljubljani izhaja tednik »Slovenija«, ki med svojimi kolonami prinese večkrat kaj zelo duhovitega. Evo nekaj iz teh:

Nekdo nam piše: »Bral sem v Vašem listu članek o vojni, ki se utegne zanetiti med Sovjetsko Rusijo in Japonsko, pa bi rad pripomnil nekaj stvari. Mislim si namreč, ali ne bi bilo bolje in ceneje, pa tudi bolj človekoljubno, če bi Japonci rajši počakali kako leto ali dve s svojo vojno. Bral sem namreč v časnikih toliko poročil o strašnih lakotih v Rusiji, da imam vtisk, da vsa Rusija umira. V »Narodu« pa sel celo bral, da se dogajajo v Ukrajini primeri kanibalizma, da je torej lakota tako luda, da so Ukrajinci postali ljudžrci. Po mnenju velikega dela tiska bo lakota še hujša. In če so se začeli Rusi žreti med seboj, je verjetno, da bodo v nekaj letih požrli drug drugega. Japonska naj bi kar mirno počakala, da se Rusi požro med seboj. Nazadnje bosta ostala le dva Rusi, in močnejši bo požrl slabotnejšega. Ta zadnji Rus bi potem res za lakoto umrl. Takrat bi Japonci lahko korakali v Rusijo brez prelivanja krvi, brez stroškov za smodnik. Kaj ne bi bila taka osvojitelj bolj priključna?« Pripomnimo, da je »ruska lakota« v listih zadnje čase nekoliko popustila.

O denuncijantih

Zanimivo konstatacije priobčuje tednik »Slovenija« z dne 8. decembra 1933. Ponatiskujemo jo dobesedno, ker potrjuje to, kar smo že poudarjali, tudi v našem listu.

List piše:

O denuncijantih piše »Borba«, glasilo Jugoslovenov sploh in »plavih« posebej. In sicer tako-le piše:

Na žalost opažamo, da se danes uporablja bolj kot kedaj poprej. Čuli smo celo že očitke, da je denuncijantstvo postalo povsem svojstveno današnjemu človeštvu...

Pri nas je dejansko stanje danes takšno, da postaja zadeva že nekam splošna in značilna za vse naše življenje in bitje. Naj bo zadevščina samo slučajna in trenutna, vzlic temu je treba v interesu poštenosti to lastnost odstraniti in odpraviti tudi pri nas. Gnoječi se del je treba odrezati prej, preden zastrupi vse telo! Začeti bo treba pri pojedincu, pa tudi v krogih, kjer so se denuncijanti pričeli pojavljati že v zelo vidni meri!

... moramo resnici na ljubo priznati, da so v zadnjem času pričeli vstajati nevedni, neznačajni in nepošteni ovaduh pod plaščem nacionalne ideje!

Torej je ta lastnost po domače — samo hinavščina in zahrbtnost! S pismi anonimne vsebine se vrši posel še mnogo bolj rafinirano. Take umazanosti dandanes

žal podpirajo razne instance! ... Z ovadbami se nekim osebam dobrikuje, da bi imeli od tega kako korist, da bi se ravnalo z njimi »izjemno« in bi si pridobili »dobro mnenje« ali pa vsaj — pohvalo. Včasih morajo celo — službo! Da se vse to danes vrši celo pod firmo »tovarištva in bratstva«, je samoumevno! ...

Najlaže je danes označiti svojega bližnjega kot politično sumljivega človeka, ki je nevaren vsej človeški družbi. Na domnevah sloneči »dokazi« so plod denunciantove fantazije, ki prav hitro najdejo »podlago« za — persekucije.

Nacionalistom predvojnne in povojne dobe se nenadoma pritisne pečat anacionalnosti. Nacionalni ljudje se proglašajo za revolucionarje, samo ker ljubijo svoj narod in pravo delo za narod nad vse...

Še enkrat povečmo tako piše jugoslovensko in »plavo« glasilo.

Toda, ali se mu ni prav nič zaletelo, ko je tako pisal.

Pravilno stališče

Živimo v dobi, ko ima narodnost visok kurz. Vse je in hoče biti narodno, oziroma nacionalno. Ljudje, ki v avstrijskih časih niso hoteli govoriti z nami slovenski in so zvesto služili nemštvu proti svojem ljudstvu; ki so Slovence med vojno denuncirali vojaškim oblastem in uganjali vse mogoče grdobije na svojih rojakih: danes odločujejo dostikrat takšni polomljeni značaji o tem, kaj je narodno, in preganjajo poštenjake. Seveda jim nobena stvar ni nikoli zadostila narodna v šolstvu, časnikarstvu, gospodarstvu, znanosti, umetnosti. Naj bo še tako napačno in neprimerno, še tako nes pametno in škodljivo: dovolj je narodni okrasek in domovina je rešena — z besedami. Ti ljudje so krepko »narodni« naprej, čeprav se morajo slovenski kmetje z rodne grude svojih prednikov umikati tujcu ali domačemu spekulantu, čeprav morajo slovenski delavci s trebuhom za kruhom v svet, čeprav pravo omiko ustvarjajoče ali posredujoče izobraženstvo troji nomanjkanje in preziranje, čeprav hirajo kulturni zavodi, kakor n. pr. gledališče, ker zanje ni potrebne razumevanja.

Zadoščenje imamo, da časih vendar pove isto tudi kdo drugi, ki sicer ne stoji na našem stališču, a je uvidel vsaj toliko, da spozna vse pavilnostvito takšnega nacionalnega kurza v Sloveniji. Tako je kulturni »oročevalec« »Jutra« in sourednik »Zvona«, gospod dr. Borko, priobčil ob letošnjem 1. decembru članek »Spoštujemo preteklost« (»Jutro«, št. 281), kjer je dejal pravilno, češ, »da so dobre zbirke spominov na svetovno vojno in na osvobodjenje boljše sredstvo za vzgojo naroda in državljanov.

CANKARJEV VEČER

»Svoboda« in »Zarja« priredita v soboto, 13. januarja 1934 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice II. delavski prosvetni večer v letošnji sezoni. Ta večer bo posvečen Ivanu Cankarju ob 15 letnici njegove smrti. — Gostoval bo pevski zbor steklarjev podružnice »Svobode« v Rogaški Slatini. Drugi dan v nedeljo bo pa pel isti zbor od 10-30 do 11-15 ure v radiu na kar opozarjamo sodruge Svobodaše in čitatelje lista. — Na Cankarjevem večeru bosta sodelovala delavski oder »Svobode« in citraški zbor. Igral se bo odlomek iz »Hlapca Jerneja«, odlomek iz drame »Kralj na Betajnovi«, recitirale se bodo pesmi Iv. Cankarja iz »Erotika« in Čulkovskega pesem »Cankarju«. Vabimo vse sodruge in sodružice, da se tega Cankarjevega večera udeležijo. Vstopnina 3 Din, 2 Din in 1 Din.

JANEZ SAMOJOV:

Očka, pripoveduj mi pravljico

In ljudstvo je spoštovalo ta nauk-postavo, zakaj nikogar ni bilo med njimi, ki bi hotel žaliti in podcenjevati samega sebe.

Še drugo postavbo je napisal kralj Gammasi-Byz, z imenom Mi, ki je prvi enaka:

»Vse, kar zemlja rodi, bodisi malo ali veliko, na drevesih ali v vinogradih, v gozdovih ali na njivah in travnikih, vse to je vseh in vsakega iz vseh. In vse, kar dadó rudniki in reke ter morja, vse je vseh in vsakega iz vseh. Zakaj vsak iz vseh je skrbel, da je zemlja rodila, da so rudniki dajali, da so reke in morja naplavila. In vse, kar je ustvaril in ustvarja človeški duh, je last vseh in vsakega iz vseh. Zakaj vsakdo iz vseh je ustvarjal po svoji moči in s sodelovanjem vseh.«

In v ljudstvu je bila brezskrbna zadovoljnost in blagostanje. Zakaj besede: »To je moje« — niso poznali.

Zgodilo pa se je, da je kralj Gammasi-Byz, imenovan Mi, umrl. Star je že bil, ves osivel, in je umrl. Ljudstvo si je od žalosti raztrgalo oblačila, potrosilo temena svojih glav s pepelom in žalovalo.

Ko pa je pretekel čas žalovanja — zakaj nobena reč ne more trajati večno — je reklo ljudstvo:

»Ostali smo brez kralja. Če bi kralj Gammasi-Byz, imenovan Mi, ki je umrl, imel sinove, bi nam lahko bilo. Zakaj izvolili bi si iz njih naslednika. Kaj nam je storiti? Kdo bodi kralj?«

Vprašanje se je dotikalo vseh in vsakega. In ko so tako spraševali drug drugega, je spregovoril eden izmed mnogih, visok in drzek v očeh:

»Iz svoje srede, iz nas samih izvolimo kralja.«

Ko je ljudstvo zaslišalo te besede, se je čutilo počaščenno. Zakaj v ljudeh je skrit občutek svojega lastnega jaza in vsak si je tiho mislil: »Morda izvolijo mene?«

In zato so vsi pritrdili in rekli:

»Tako bodi! Iz svoje srede, iz nas samih izvolimo kralja, da bo vladal.«

Tisti pa, ki je izrekel prvi te besede, je pogledal po vseh in rekel:

»Mene, ki sem to misel izgovoril, izvolite!«

Videl je, kako se je ljudstva beseda »mene« neprijetno dotaknila. Zakaj kakor sem rekel, v vsakem je skrit občutek cene lastnega jaza. Tedaj se je pa nenadoma v splošnem molku zaslišalo iz ljudstva vprašanje:

»Kako ti je ime?«

Glas vprašajočega je bil mrzel, suh, da so se vsi ozrli, da vidijo, kdo je tisti, ki je spregovoril.

Tisti pa, majhen in čokat, ki je spregovoril, je gledal nepremično v onega iz ljudstva, ki je rekel: »Mene izvolite!« in se za pogled ljudstva ni zmenil. Ljudstvo, videč majhnega, čokatega človeka, se je začudilo. Kako je mogel tisti, tako neznamen, vprašati onega prvega po imenu in da ni vprašal kdo drugi?

Ali tisti prvi ni umaknil pogleda pred ledenim pogledom čokatega in je tudi vprašal:

»Kdo si ti, ki sprašuješ?«

Tisti čokat je odgovoril trdo in mrzlo:

»M a m o n« — mi pravijo.

Tedaj je tisti visoki stresel z glavo. Zakaj razumel je glas govorečega. In je rekel:

»Pozdravljen, Mamon. J a z m i j e i m e.«

Mamon pa, čokat, nizek, je odgovoril zopet hladno, ali že s povdarkom, ki je udarjal na ušesa vsega ljudstva:

»J a z t i j e i m e? ... Tedaj pozdravljen, k r a l j!«

In glej, pri teh besedah Mamonovih je ljudstva objelo nekaj nevidnega in nerazumljivega, da niso mogli nič misliti, nego so samo ponavljali za Mamonom:

»Pozdravljen, kralj!«

Tako, sinko, je bil ustoličen novi kralj, J a z po imenu. Volja ljudstva ni bila dokumentirana, nego zvok odločno-samozavestno izrečene besede Mamonove se je učlovečil. Tisti z imenom Jaz je bil kralj proti volji ljudstva, a vendar z njegovim soglasjem. Dogaja se namreč v življenju vsak dan, da se soglasje podjarmi volji.

Mamon pa je postal kraljev svetovalec.

In začela se je nova doba.

Tisto prejšnje: To je vseh in vsakega iz vseh, se je nadomestilo z novim geslom: To je moje in samo moje! Kraljev svetovalec z imenom Mamon je znal ljudstvu pojem tega gesla tako rožnato naslikati, da je vsak hitel osvojiti si čim več zemeljskih dobrin, čim več prostora v deželi, da se tako sam proglasi za kralja svoji svojini, četudi majhni, a vseeno svojini. Velika, mogočna dežela, ki jo je obsevalo sonce od vzhoda do zahoda, se je drobila v majhne deželice in povsod se je lastnik podpisoval s kraljevim imenom.

kakor večina tega, kar se pri nas nudi pod firmo patriotske vzgoje; zakaj »eksaktno zbrano gradivo vzgaja h kritičizmu in ne dopušča, da bi nastajale lažne legende, ki jih lahko kdo živ vnovčuje«. To je resnica: vsak čas se pri nas vrši velikanska reklama za neke ljudi, katerih narodno delo, ako bi ga pregledali kritično, ne bi moglo obstati pred lučjo; samo v kalnem se lahko ribari.

Prav tako je zapisal isti poročevalec v nekem podlistku (»Jutro«, št. 285), da se

širi pri nas domoznansko s »primarnimi sredstvi«, a takozvana patriotska literatura je po pretežni večini spisana neinteligentno, prilagojena obzorju upokojenega orožnika. Danes vladata: publici in zaslužek. Ni se še kmalu kdaj tako grdo izrabljala narodnost, ko se rinejo v ospredje koristiljublje, puhloglavstvo in zlobnost, da nasilno odločajo o najvišjih dobrinah naroda, kakor so: znanost, umetnost, šolstvo, književnost.

A-a.

STROKOVNI VESTNIK.

KOVINARJI.

KRATEK PREGLED POSLOVANJA SAVEZA METALSKIH RADNIKA JUGOSLAVIJE NA TERITORIJI OBLASTNIH ODBOROV BEOGRAD, ZAGREB IN LJUBLJANA.

V 10 mesecih, to je od 1. januarja do 31. oktobra 1933 je v Savez pristopilo 2431 novih članov, in sicer:

V mesecih	Beograd	Ljubljana	Zagreb
Januar	43	62	138
Februar	39	127	98
Marec	63	128	90
April	39	60	71
Maj	39	340	38
Junij	51	114	38
Julij	72	61	38
Avgust	127	47	43
September	157	57	31
Oktober	137	65	16

Skupaj... 767 1063 601

Fluktuacija članstva znaša okrog 70 odstotkov, kar je posledica neprestanega in vedno večjega zastoja v vseh strokah kovinske industrije in obrti. Poleg vsega tega članstvo Saveza ne pada, nego — kakor je iz tabele videti — napreduje. To je viden dokaz zavednosti kovinarskega delavstva in aktivnosti funkcionarjev, da čim bolj zgostijo in utrdijo Savez metalških radnika, razredno zavedno strokovno organizacijo in jo usposabljaajo za borbe. Staro članstvo Saveza je vokaljeno v tridesetih letih dela in borbe za izboljšanje svojega položaja. Savez stoji vedno, kakor je stal na polju borbe, da nudi in izvojuje pomoč vsem in vsakemu članu. O tem tudi najboljši pričajo vsote izdanih podporn, ki so se izdale tekom 10 mesecev v letu 1933. Takšne žrtve lahko dajo le organizacije, ki so stare, močne, solidne in razredno zavedne strokovne organizacije. Članstvo Saveza metalških radnika je s svoje strani vse delalo in se žrtvovalo za svoj Savez in mu izražalo popolno zupanje.

V nastopajočem novem letu se mora delati, da se bo število stalnih članov povečalo, da bo Savez še lažje stal na mejdanu proletarske borbe za koristi in pravice svojih članov in vsega proletariata.

Zato, glave kvišku, mišice krepke, so drugi kovinarji!

PODPORE SMRJ

v dobi od 1. januarja do 31. novembra 1933:

Januar	21.035
Februar	9.530
Marec	17.397
April	12.987
Maj	9.543
Junij	12.197
Julij	10.608
Avgust	8.987
September	14.648
Oktober	11.324
November	20.403

Skupaj... 147.759

Te številke, posebno v septembru, oktobru in v novembru pričajo jasno, da je med kovinarji velika brezposelnost in ki še raste.

Jesenice

SPLOŠNA GOSPODARSKA IN KONZUMNA ZADRUGA ZA GORENJSKO, R. Z. Z. O. Z. NA JESENICAH sporoča svojim članom, da je postal njen poslovodja po smrti pokojnega s. Žugwitzja Antona njen dosedanj tajnik s. Kristan Cvetko, a njen blagajnik s. Rainer Jakob, član načelstva. Oddelek Stan in dom vodi s. Ažman Karol, ki ima v zadevah Stana in doma uradne ure samo vsak petek in soboto od pol 7. do 8. ure zvečer. Vsa običajna pojasnila se pa dobe v zadrugi pisarni med uradnimi urami vsak delavnik. Načelstvo.

SPLOŠNA HRANILNICA IN POSOJILNICA ZA JESENICE IN OKOLICO, R. Z. Z. O. Z. NA JESENICAH javlja, da vodi posle te zadruga zdaj predsednik zadruga z. Ivan Šega, blagajnik po z. Ažman Karol, blagajnik SMRJ na Jesenicah. Uradne ure hranilnice so za poslovodjo vsak ponedeljek, ali — če je v ponedeljek praznik — naslednji dan od 4. (16.) do pol 7. (19.) ure, za blagajnika pa iste dni od pol 7. (19.) do pol 8. (20.) ure. Načelstvo zadruga.

ZAHVALA.

Ob nenadni izgubi našega draga moža in očeta se zahvaljujemo vsem, kateri so nas tolažili, nam izrekli z besedo ali

„Adria prašek“
za pecivo je domači izdelek,
torej delo Vaših rok

Zahtevajte izrecno
„Adria prašek“

pismeno tople besede ter nas podpirali v težkih dneh. Najsrčnejša hvala članom SMRJ in Gospodarske zadruga za vso požrtvovalnost in vse doprinešene težke žrtve pri iskanju trupla pokojnega. Najlepša hvala za vse poklonjene mu vence, vsem korporacijam, katerih član je bil pokojni, kakor tudi vsem družinam, znanec in prijatelj. Posebej še hvala godbi SMRJ, kakor tudi pevcem »Svobode« Javornik. Srčna hvala vsem zastavonošem rdečih zastav in vsem, kateri so se ga spomnili na kakršenkoli način v težkih dne ter vsem, ki so ga spremlili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

Družina Žugwitzova.

RUDARJI.

Rudarjem ob novem letu.

Doživljamo čas, ko zopet prestopimo iz starega leta v novo. Izgledamo pri tem kakor potnik, ki se na nepoznanem kraju podaja čez trilo brv globokega potoka. Pogled nazaj je moten, brezizrazen. Spomin nazaj v polpreteklost je boleč. Pogled naprej je nejasen, vsled težke megle socialne reakcije, ki obdaja danes svet od severa do juga in od vzhoda do zahoda.

Taka je danes pot milijonov in milijonov ljudi, in to še predvsem naših slovenskih rudarjev. Ko se bo pisala zgodovina o življenju in trpljenju delovnega človeka v letu 1933, takrat bo velika stran morala biti popisana s krvavimi črkami o trpljenju in bedi naših rudarjev v tem letu.

Ni treba, da si vse te grozote in krivice, ki so se v tem letu rudniškemu življu prizadale, nazaj v spomin kličemo. Dovolj je, če potegnemo kratko analizo čez razdobje 365 dni, ki v vesoljstvu življenja prav nič ne predstavljajo, a v življenju posameznega trpečega človeka pa zelo mnogo.

S temi in sličnimi občutki prestopamo praf novega leta. Rekli smo, pot je zelo nevarna in pogled je zelo moten vsled goste megle socialne reakcije, ki obdaja danes ves svetovni horizont. Da, težka je ta pot! Ali mi vsi, ki si moramo v potu svojega obraza služiti naš vsakdanji kruh, smo določeni potniki, ki MORAMO to pot hoditi in prehoditi. Zato nam prav nič ne pomaga, če z bojaznijo in strahom v srcu gremo to pot, temveč je dolžnost predvsem naš rudarjev, da se vprašamo, zakaj je ta pot tako težka za nas? Oziroma se še enkrat na potniki na brvi! Zakaj se tako boji prehoda čez trilo brv? Zato, ker je SAM in si pomagati ne more!

O tem je nam, rudarjem, predvsem v sedanjem času treba, da resno razmišljamo. Zakaj ni dovolj, biti samo HLAPEC JERNEJ in po izvršeni krivici pravico iskati, bi temveč treba si je pravico ustvariti. Možnost tega pa ne leži v poedinu, temveč v NAS VSEH. Zato iztrebimo iz naših src ves strah in vsejmo v nje zavest in odločnost. Iztrebimo iz nas zavist in sovraštvo, gojimo ljubezen in solidarnost. Izrujmo iz naših zamreženih možganov podedovano in privrženo zaslepljenost, in vsadimo si tja zdrav razum, ki nam bo pomagal v nas vseh najti ČLOVEKA, silnega človeka DELA, ki gradi in preobrazuje temelje človeške družbe. ČLOVEKA, ki bo v sebi združil NAS VSE, ki smo delovni ljudje s silo, ki nam bo ustvarila pravico, s katero nam bo omogočeno, da razpršimo vse socialne krivice, da tako dobimo boljše človeško bodočnost!

Rudarji! Brv pa, ki vodi k temu, je naša razredna strokovna organizacija ZVEZA RUDARJEV JUGOSLAVIJE. Zato, vi, rudarji, vsi, ki se v tej smeri ne sodelujete, vam kličemo: PRIDITE! Vam, naši pionirji, ki na tej zgradbi že sodelujete, pa kličemo: KLJUB VSEMU NAPREJ!

Vodstvo ZRJ.

PLENARNA SEJA ZRJ.

Uprava ZRJ v Zagorju ob Savi sklicuje za nedeljo, dne 21. januarja t. l. ob 8. uri dopolne v pisarni ZRJ v Zagorju

REDNO LETNO PLENARNO SEJO

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo uprave za preteklo leto.
2. Poročilo o letnem računskem zaključku in revizije.
3. Položaj rudarjev in tozadevni ukrepi.
4. Organizacija.
5. Socialno zavarovanje.
6. Razno.

Delegati, ki bodo vabljeni še s posebnimi vabilii, se naprošajo za točno udeležbo. Uprava.

ZAHVALA.

Podpisani se najlepše zahvaljujemo vsem darovalcem obrata Glančnik za darovane podpore, ki smo jih sprejeli ob času bolezn.

Gresinger Ivan, rudar, Mežica (Din 214.—).
Sternčnik Jože, rudar, Mežica (Din 216.50).
Grubelnik Vincenc, rudar, Mežica (234 Din).

Mežica.

Zopet težka nezgoda.

Komaj se je nekoliko poleglo razburjenje vsled smrtne nesreče pri žičnici v Žerjavu, se je že zopet druga zgodila.

Kopač Jurc Filip je delal sam na odkopu. Ko je rabil neko orodje in šel po njega, je padel v 8 metrov globoko izkopnino. Tu je obležal s težko rano na glavi nezavesten in ležal tako dolgo, dokler ga ni našel drugi rudar.

Iz tu navedenega slučaja je razvidno, kako pomanjkljive so notranje jamske naprave. Če to ne bi bil slučaj, bi ta rudar ne mogel pasti v tako globino. Sam nameroma gotovo ni skočil, zato da si glavo razbije. Nadalje bi praviloma ne smel sam delati na odkopu, če ni v neposredni bližini zopet drugo moštvo, katerega bi mu v slučaju potrebe bilo možno vsak čas na pomoč poklicati.

Tu bo treba enkrat temeljite preiskave. Zakaj absolutno se ne bo smelo trpeti, da bi si rudarji na naših rudarjih glave razbijali.

SPLOŠNA DELSTROKOVNA ZVEZA JUGOSLAVIJE.

Steklarji.

KONFERENCA DELAVSTVA VSEH STEKLARSKIH TOVARN.

O božiču, dne 26. decembra 1933 se je vršila v Rogški Slatini važna konferenca steklarskega delavstva. Po delegatih so bili zastopani delavci tovarn iz Hrastnika, Sv. Križa in Paračina iz Srbije. Konferenco je sklicala centralna uprava Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije in je trajala ves dan ter pretresala položaj v steklarski industriji zaposlenega delavstva. Važno je bilo vprašanje enotnih tarif in izvajanje določb kolektivne pogodbe ter se je topogledno napravilo več važnih sklepov. Obravnavalo se je posebno vprašanje sodelovanja med poedinimi podružnicami in je bilo sklenjeno, vpostaviti podzvezo s posebnim odborom. Sedež bo v Hrastniku.

Posebno pozornost je posvetila konferenca vprašanju brezposelnosti in da se v zaščito teh nedolžnih žrtv napačnega gospodarskega sistema podvzamejo potrebni ukrepi.

Sv. Križ pri Rog. Slatini.

STEKLARNA V SV. KRIŽU JE 1. JANUARJA ZOPET USTAVILA OBRATOVANJE. VSE DELAVSTVO JE ZOPET BREZPOELNO.

Hrastnik.

Kakor smo informirani, stoje tudi hrastniški steklarji pred brezposelnostjo, ker namerava vodstvo podjetja obratovanje ustaviti.

Strasna je usoda steklarskega delavstva že leta in leta. Obratuje se skrajšano, poleg tega pa obrati vsako leto po nekaj mesecev stoje. Opozarjamo merodajne činitelje: Borzo dela, bednostni fond itd., da se za prehrano in podpiranje brezposelnih pravčasno potrebno ukrene.

Paračin.

Delavstvo steklarne Paračin je prestopilo kompaktno v našo Zvezo in osnovalo našo podružnico, ki že agilno deluje. Pozdravljamo jih v naši sredi. Nekaj steklarjev je žal še ob strani, ki čakajo. Uverjeni smo, da bomo tudi dotične skoro pozdravili kot sodelavce.

Iz podružnice Ptuj.

Ptujski mestni očetje so napravili delavstvu občinskih podjetij posebne vrste »novoletno voščilo«. Sklenili so, da je treba delavstvu znižati plače. To znižanje je predvideno v proračunu mestne občine za okrog 100.000 Din. Lepo novoletno voščilo je to! Da se to pripravlja, smo bili že preje obveščeni. Centrala naše strokovne organizacije je — da ta usoden korak prepreči — z zastopnikom Delavske zbornice dne 6. decembra 1933 pri g. županu posredovala. G. župan je izjavil, da sam ni kompetenten reševati zadeve in da je treba govoriti s finančnim odsekom. Še istega dne popoldne se je sestel ta odsek, kateremu sta zastopnika centrale in Delavske zbornice skupno z zastopniki podružnice v Ptuj obrazložila, da je nesocialno in neracionalno iskati kritja za mestni proračun z znižanjem že itak skrajno nizkih plač delavstvu. (Za-)

Gospodje, ki tvorijo finančni odsek, so obljubili, da se bodo na občinski seji zavzeli, da se plač ne bo znižalo. Silno smo bili presenečeni, ko smo čitali v časopisju, da se je proračun sprejel s predvideno redukcijo delavskih plač. Proti temu proračunu in znižanju plač je govoril samo zastopnik delavstva s. Gabrijel. Žal pa so njegove besede ostale le »glas v puščavi«.

Ali je to modro, gospodje, vprašamo? Ali mislite, da ste s tem nekaj koristnega za ptujske občane napravili? Žal ne! O tem se boste slej ko prej prepričali!

Proti temu načinu komunalne politike protestiramo. Vzeti hočete tam, kjer nič ni! Vzemite tam, kjer je!

Naprošamo centralno upravo Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije in Delavske zbornice, da na merodajnih mestih podvzamejo potrebne korake, da se ta nesocialni čin prepreči.

Za danes samo to. Prihodnjič bomo pa o stvari, kakor tudi o drugih zadevah podrobneje spregovorili.

MONOPOLCI.

NOVO LETO MORA BITI ZA NAS STRNITEV VSEGA MONOPOLSKEGA DELAVSTVA V ŠE MOČNEJŠO SKUPNOST, ČE HOČEMO DOSEČI SVOJE PRAVICE!

»USPEH« SAVEZA RADNIKA-CA MONOPOLSKIH PREDUZECA PRI VOLITVAH ZA DELEGATE V DELAVSKE ZBORNICE.

Ker nas sodruže in sodružice zanima, kako so glasovali naši sodruzi monopolci v ostalih krajih države in koliko delegatov so poslali v pet zbornic, podajamo v kratkem sledeči pregled:

I. V BEOGRAJSKO DELAV. ZBORNICO so prišli naši sodruzi:

Branko Jovanović, monopolski delavec iz Beograda (predsednik našega Saveza); Žika Trajković, monopolski delavec iz Beograda (blagajnik našega Saveza); Milan Nedeljković, monopolski delavec iz Niša (član podružnice);

Oskar Fijat, monopolski delavec iz Skoplja (tajnik podružnice).

II. NOVO SADSKA DELAV. ZBORNICA:

Miloš Ilić, stručnjak točabne stanice Novi Sad (predsednik podružnice);

Ruža Malbašić, delavka točabne stanice Novi Sad (članica podružnice).

III. SARAJEVSKA DELAV. ZBORNICA:

Vanjo Ibrahim, delavec točabne tovarne v Sarajevu (član podružnice);

Dragica Kokotović, delavka točabne tovarne v Sarajevu (članica podružnice);

Zvonimir Čukac, nameščenec točabne tovarne v Travniku (član podružnice);

Ilija Ekmečić, uradnik točabne tovarne v Čapljini (tajnik podružnice);

Čupina Rista, dovršeni pravniki v Mostarju (član podružnice).

IV. ZAGREBSKA DELAVSKA ZBORNICA:

Katarina Vardjan, delavka točabne tovarne v Zagrebu (predsednica podružnice);

Ivan Antić, delavec točabne tovarne v Senju (tajnik podružnice).

V. LJUBLJANSKA DELAV. ZBORNICA:

Čamernik Ivan, delavec točabne tovarne v Ljubljani (predsednik podružnice);

Bučan Franc, namestnik, delavec točabne tovarne v Ljubljani (član podružnice).

Številčno stanje moremo podati edino po številčnem stanju članstva, ker se razen Ljubljane in Beograda ni volilo na posebnih voliščih.

Številčno stanje glasov po podružnicah se glasi:

Beograd 488, Niš 750, Skoplje 901, Pri-
lep 270, Veles 126, Bitolj 110, Čačak 35,
Vranje 73, Sarajevo 180, Banja luka 70,
Travnik 210, Čapljina 300, Zagreb 150, Senj
230, Ljubljana 352.

Podružnice Mostar, Ljubuška, Kreka, Simin-Han in Sušak niso vstete, ker so pristopile k Savezu šele med volitvami.

Nove članske knjižice (vezane) se bodo izdale v tekočem mesecu vsem članom in članicam, kateri so vstopili v Savez do 31. decembra 1932, in to po tiskarski ceni. Ker ima vsak član-ica pravico do iste po preteku enoletnega članstva, jo določijo člani, kateri so pristopili po tem roku, na željo takoj izgotovljeno. V tej knjižici bo tudi prostor za sliko. Zato želimo, da si vsak član-ica preskrbi fotografijo, napiše na hrbtu (zadaj) slike svoje ime in priimek ter odda oddelkovemu zaupniku. — Odbor podružnice monopolcev.

Dne 27. januarja 1934 ob 10. uri dopolne se vrše v točabni tovarni volitve obratnih zaupnikov. Naša lista ima glasovnice rdeče barve. V kuverto dajte samo celo rdečo glasovnico, ostalo pa raztrgajte! Sodrugi in sodružice! Stojmo zvesto na straži ter dokažimo, da smo za naš pokret in s tem za zahtevo naših delavskih pravic! Vsi na volišče in oddajte cele rdeče listke!

Kultura.

»Svoboda« št. 1, novoletna, prinaša krasen članek Rudolfa Golouha: 1933. Tudi ostali članki: Dobrodelnost in socializem, Korporacija, stanovi, monopolci od D. Kerna, O fašistovskem nacionalizmu od Heinricha Manna in drugi so vredni, da se jih po dvakrat prečita. Društveni in drugi pregled je bogat. Roman iz fašistovske Italije »Fontamara«, ki ga je spisal Ignazio Silone, pa je tako privlačen, da ne morete spustiti »Svobode« iz rok, preden ne prečitate in nestrpnost čakate prihodnjega prvega, ko bo zopet nadaljevanje. Zato: Naročite »Svobodo«!

Stožer, št. 2 je izšel. Prinaša M. Gorkij: Novi humanizem; prof. Schansel: Ali je osnovana teorija rase?; M. Kobasijski: Japanski proletarijat proti vojne; P. Rolan: Smrt ene ere itd. Naroča se v Beogradu.

Drama, št. 4 je izšla in prinaša razne razprave o gledališču in ljudskih odrh. Milan Skrbinšek razlaga odrske vaje za diletante, pisatelj Ivo Grahor piše o ljudskem gledališču. Naroča se v Ljubljani, Tržaška cesta 10-1.

Snaga, socialistični časopis, ki izhaja v Sarajevu, je izšla, in sicer 12. številka. Med raznimi lepimi članki in razpravami prinaša tudi sliko, ki smo jo danes ponatisnili in članek k sliki. Kulturni pregled je pester in ocenjuje knjige Cankarjeve družbe podrobno in zelo pohvalno ter priznavajoče. Naročite si jo! Poštni pregradak br. 181, Sarajevo.

Brazda, nova revija, kmečki stanovski list, je izšla. Pišejo jo absolventi kmetijskih šol.

Svijet, zagrebški ilustrirani tednik, prinaša slike iz Plitviškega jezera in druge.

Naznanilo preselitve

Vijudno Vam sporočamo, da se je naša trdka

I. Celjska Kristalija Celje

tovarna ogledal in brušenega stekla, stavbeno in umetno steklarstvo

presečila 1. januarja v nove prostore
ZA KRESIJO ŠTEV. 14

Sodrug!

KUPUJTE IN ZAHTEVAJTE POVSOD KRUH IN PECIVO IZ
Delavska pekarna Mirko Cutila, Ljubljana
 POSTOJNSKA ULICA 11, DESNO. TELEFON 31-71.

Sodružice!

Srečno in uspehov polno Novo leto

želljo svojim cenjenim odjemalcem, delavcem, gostom in prijateljem celjski obrtniki in trgovci

Vinko Kukovec stavbeno podjetje, tesarski mojster, trgovina z lesom in parna žaga Celje	A. Pongračič mehanična izdelovalnica vseh vrst pletenin Celje	Vernik M. trgovina s špecerijskim, galanterijskim in kolonijalnim blagom Gaberje Celje	Anton Hofbauer trgovina z usnjem, čevlarskimi po- trebščinami in z vsem v to stroko spadajočim orodjem Gosposka ulica 6 Celje
Bukovčan Matija brivski mojster se priporoča Kapucinska ulica Celje	Franc Grilec trgovina z mešanim blagom Gaberje (lastni dom) Celje	Esih Matija mesar Breg Celje	Franc Doborovičnik manufakturna in modna trgovina. Industrija prešitih odev in perila. Celje
Bat'a poslovodja Henrik Filip Glavni trg 8 Celje	A. Sovinek mlekarna in trgovina dežel. pridelkov Gaberje Celje	Anton Permoser mesar in gostilničar Gaberje Celje	Ant. Fornara vdova renomirana dežnikarna ustanovljena 1902 Glavni trg 15 Celje
Stermecki Celje Knjigarna, umetnine in muzikalije Karl Goričar, vdova zaloga papirja in pisalnih potrebščin Celje	R. Grobelnik gledališki frizer za dame in gospode Celje centrala: Glavni trg 17, podružnica »Higiena«, poleg hotela »Evropa«	Jos. Jagodič špecerijsko blago, kuhinjsko posodo kupujete pri Celje Glavni trg Gubčeva ulica	Franjo Jakše brivec Sp. Hudinja 13 Celje
Trgovina — točilnica Jože Slavc Vrazov trg 1 Celje	Brata Šumer Prešernova ulica 15 Celje	Mihael in Kristina Kus Glavni trg 5 Celje	Trgovina z mešanim blagom Ivan Martinčič Celje
Rok Meister trgovina z mesnim blagom Celje	J. Jellenz Podruž.: Slovenjgradec Celje	P. Matkovič & Comp. Gosposka 3 Celje	Franc Gorjanc mesar Celje
Marija Kranjc trgovina Breg pri Celju	Valentin Hladin manufakturna trgovina Celje	Kolin Jozefa trgovina Gaberje 5 Celje	Ivan Kvas fotograf Dečkov trg 3 Celje
Amerikanska vulkanizacija, scientifi- čno delo Jezrenik Rudolf Ljubljanska 10 Celje	Anton Ločnik ure, zlato, srebro, optika Glavni trg 4 Celje	Konsumno društvo za Celje in okolico r. z. z. o. z. Celje	Pleifer in drug tovarniška zaloga nogavic Dečkov trg 4 Celje
Albin Berger gostilničar Kapucinska ulica Celje	Anton Čoh brivski salon za dame in gospode Dečkov trg 4 Celje	Kroftič Alojz mesar Glavni trg Celje	Ivan Golmajer trgovina »Wilson« Gaberje Celje
Delavska pekarna Splošna gradbena gospodarska produktivna zadruga »Naprej« r. z. z. o. z. Celje	F. Junger delikatesna trgovina Prešernova 8 Celje	Jos. Kirbiš parna pekarna in gostilna Celje	Fr. Strupí trgovina stekla in porcelana Celje
	Likalnica M. Covník Prešernova 8 Celje	Katica Cerlini modna in konfekcijska trgovina Glavni trg 16 Celje	Vestje, žemperje, puloverje in vse vrste pletenine se dobi po ugodnih cenah pri Pušnik Beti Cankarjeva 4 Celje
	Josip Gorenjak mesar in klobasničar zajutrkovalnica Kralja Petra cesta Celje	Franc Zangger trgovina s špecerijo, žganjarna in ve- lepražarna kave ustanovljeno leta 1859 Celje	

Srečno in uspehov polno Novo leto

želljo svojim cenjenim odjemalcem, delavcem, gostom in prijateljem ljubljanski obrtniki in trgovci

Pio Radonič trgovina vina in žganja Stara pot Ljubljana	Franc Rode, mesar stojnica: Solski drevored Ljubljana in Devica Marija v polju	Adolf Vatovec umetno in trgovsko vrtnarstvo in iz- delovanje vencev Ambrožev trg 3 Ljubljana	Mirko Bogataj trgovina s klobuki Stari trg 14 Ljubljana
--	--	--	--